

Demokratiseringsdilemman ur ett Etniskt Perspektiv

En explorativ fallstudie på Nigeria

Abstract

När stater är i en övergång från att ha haft militärstyre, till att demokratiseras, finns det en mängd av störande variabler och moment mot att effektivisera demokrati. Etnicitet som begrepp har länge beskyllts av forskare och politiker för att vara ett stort hot mot stater och bidragande till flera krig och konflikter, inte minst i Afrika. Denna uppsats byggs upp genom att implementera ett teoretiskt ramverk på vår fallstudie Nigeria. Ramverket består av den teori som Anna Jarstad kallar Demokratiseringsdilemman i sin bok *From War to Democracy* från 2008. På detta ramverk har vi sedan implementerat två kända teorier rörande etnicitet, instrumentalism och primordialism. Dessa två teorier appliceras för att kunna genomföra en analys och på så sätt hjälpa oss att besvara vårt syfte och frågeställning ”Begränsar etniciteter i Nigeria demokratiseringen och i så fall hur?”. Detta leder slutligen till en slutsats rörande etnicitet och demokratisering.

Nyckelord: Etnicitet, Demokratisering, Nigeria, Instrumentalism, Primordialism
Antal ord: 8958

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Avgränsning	2
1.3	Begrepp	2
1.3.1	Demokratisering	2
1.3.2	Etnicitet	2
1.4	Metod och Material	2
1.4.1	Kvalitativ textanalys & Explorativ studie	3
1.4.2	Teoretiskt Ramverk	3
1.4.3	Material	4
2	Teori	5
2.1	Instrumentalism	5
2.2	Demokratiseringsdilemman	6
2.3	Primordialism	7
3	Nigeria	8
3.1	Horisontella Dilemmat	9
3.2	Vertikala Dilemmat	11
3.3	Systematiska Dilemmat.....	12
4	Analys	15
4.1	Horisontella Dilemmat	15
4.2	Vertikala Dilemmat	16
4.3	Systematiska Dilemmat.....	18
5	Slutsats	19
6	Referenser	20

1 Inledning

Fram till sent 90-tal var Nigeria en militärdiktatur men 1999 lämnade militärmakten över till en civil administration. Nigeria är Afrikas till folkmängd största stat till och en mycket etniskt splittrad sådan, med en bred historia av motsättningar och konflikter mellan olika etniska grupper. Demokratiseringen ledde bland annat fram till att en ny konstitution skrevs, i vilken etniciteter tonades ner som politisk grupp. Freedom house rapporterar på sin hemsida att Nigeria och dess demokrati var som friast år 1999. Där blev siffran på 3,5 i frihet, 3 i medborgerliga rättigheter och 4 i politiska rättigheter. Dessa rapporterade resultat kan inte anses vara bra ens från början, då siffrorna rapporteras på en skala från 1-7, där 7 är sämst och 1 bäst. Från 1999 och fram till 2013 ändrar sig alla dessa siffror till det sämre i Nigeria, trots att landet implementerat fria val och officiellt definieras som att vara en demokrati (Freedom house).

Etnicitet anses vara det stora problemet i Nigeria gällande implementering av demokrati. Denna inställning till etnicitet som begrepp i Nigeria gjorde oss intresserade av hur olika etniska grupper kan komma i uttryck, ifall de inkluderas och exkluderas och ifall olika etniska grupper kan ses som ett problem för en stat som har inlett en demokratiseringsprocess. För att undersöka detta använder vi oss av instrumentalism och primordialism, som är teorier som behandlar begreppet etnicitet ur olika perspektiv. Samspelet mellan etnisk splittring och demokratisering är intressant att undersöka ur den statsvetenskapliga synvinkeln att stater som demokratiseras paradoxalt nog inleder med att exkludera något så omfattande som etniska identiteter.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att empiriskt förklara hur etnicitet och etniska grupper kan vara i vägen för att få till en effektiv demokratisering i stater i övergång från konflikt eller militärt styre utifrån ett teoretiskt ramverk. Eftersom ambitionen med denna uppsats är att den ska försöka förklara samspelet mellan etnicitet och demokratisering, väljer vi att endast fokusera på ett fall. Nigeria är intressant som fall i detta ämne, eftersom det är ett enormt stort land med en mängd olika etniska grupper, samt relativt nyligen övergått från militärstyre till att demokratiseras. Nigeria är även intressant då etnicitet beskylls av nigerianska politiker att vara ett centralt politiskt problem. Därför fungerar det väl inom de strukturella ramar och teoretiska ramverk som denna uppsats bygger på.

Därmed blir vår frågeställning:

- Begränsar etniciteter i Nigeria demokratiseringen och i så fall hur?

1.2 Avgränsning

Avgränsningen av denna uppsats sker genom att fokus läggs på endast Nigeria som valt fall. Genom att applicera ett teoretiskt ramverk på vår fallstudie sker en avgränsning som konsekvens av detta.

Det teoretiska ramverket som denna uppsats byggs på är taget från Anna Jarstads teori om demokratiseringsdilemman skrivet i boken *From war to Democracy*. Hon beskriver att när stater skall försöka genomföra en demokratiseringsprocess, finns där fyra olika dilemman som dessa stater måste ha i åtanke, för att demokratiseringen ska ha positiv effekt. På grund av anpassning till uppsatsens längd, kommer endast tre av de fyra demokratiseringsdilemman att användas i uppsatsens teoretiska ramverk. Utifrån vår valda frågeställning gjorde vi avgränsningen att endast tre av fyra dilemman var relevanta för just vårt forskningsproblem.

Avgränsningen sker ytterligare genom att uppsatsen endast kommer att fokusera på de tre största etniska grupperna i Nigeria. Dessa tre är Igbo, Yoruba och Hausa-Fulani och vi gör denna avgränsning eftersom dessa tre står nämnda i konstitutionen. Eftersom dessa tre etniska grupper är betydligt större än övriga etniciteter i Nigeria, nämns till exempel språken som betydelsefulla i konstitutionen.

1.3 Begrepp

1.3.1 Demokratisering

Är en process som syftar på att fokus läggs på att öppna upp och skapa en politik där deltagande, mänskliga rättigheter och rättvisa maktkamper upprättas inom stater. Meningen med demokratisering är att inkludera framför att exkludera, då detta anses vara mest gynnsamt för etablering av demokrati i instabila stater (Jarstad 2008: 17).

1.3.2 Etnicitet

Etnicitetsbegreppet definieras tydligare i teorikapitlet då det är ett begrepp vars definition skiljer sig mellan de två teorierna instrumentalism och primordialism.

1.4 Metod och Material

Uppsatsen är en kvalitativ textanalys, som kommer vara delvis förklarande och delvis teoriutvecklande. Vårt valda fall först förklaras och beskrivs utifrån våra

valda teorier, för att senare i analysen undersöka ifall där finns styrkor och brister i dessa. Uppsatsen blir därmed teoriutvecklande när båda teorierna, instrumentalism och primordialism, ställs mot varandra utifrån fallet Nigeria. Vi utgick från att instrumentalism är den starkaste förklarings teorin, däremot så har vi kompletterat med primordialism där instrumentalism har varit svår att applicera som enskild förklarings teori. Utifrån denna uppsats teoretiska ramverk ansåg vi primordialismen komplettera instrumentalismen, även om primordialismen är svår att främst applicera på de vertikala och de systematiska dilemman. Däremot är det en teori som tar upp väsentliga tankar och idéer om etnicitet, vilket gör att den behövs som teori i denna uppsats.

1.4.1 Kvalitativ textanalys & Explorativ studie

En explorativ studie på fallet Nigeria kommer att genomföras, då vi anser att detta kommer ge oss bredast underlag för den efterföljande analysen i uppsatsen. Med avseende på tidsmässig begränsning anser vi även en explorativ studie vara lämplig. På grund av detta har uppsatsen ambition av att vara teoritestate i den mån instrumentalism testas för att se om det är en bra förklaringsmodell i vissa delar och teoriutvecklande i de delar av uppsatsen där instrumentalism inte räcker till att förklara vissa fenomen. Vi inser därför att resultatet inte kan ses som generaliserbart, men vår förhoppning är att det enskilda fallet förklaras och att modellen kan appliceras även på andra fall (Esaiasson m.fl 2012, s188). Modellen kommer att testas på tiden från 1999 då Nigeria gick från militärdiktatur till att inleda sin demokratiseringsprocess fram till senaste valet 2011 för att se vad demokratiseringsprocessen har resulterat i.

Vi har valt att använda oss av en kvalitativ textanalys i denna uppsats. Anledning till att vi valt en kvalitativ textanalys istället för en kvantitativ är på grund av att vi vill se helhetsbilden av de texter vi läst istället för en mängd av data som i en kvantitativ analys. De texter som valts ut att ingå i uppsatsen har vissa delar som är mer relevanta än andra för uppgiften, dessa delar har då använts för att bygga upp en bredare bild av det den tidigare forskningen har kommit fram till. Att kvantitativt analysera data hade inte varit relevant i detta fall då vi endast har ett explorativt fall att arbeta med och genom en kvalitativ undersökning kan vi gå djupare ner i materialet (Esaiasson m.fl 2012: 210). För att göra textanalysen har vi använt oss av det teoretiska ramverk som beskrivs längre ner i uppsatsen. Genom ramverket har vi kunnat tolka och precisera vad som är relevant i relation till uppsatsens frågeställning i de texter som använts (Esaiasson m.fl 2012: 215f).

1.4.2 Teoretiskt Ramverk

Utifrån uppsatsens avgränsning, består det analytiska ramverket endast av tre av fyra av Anna Jarstads demokratiseringsdilemman från boken *From War to*

Democracy. En grundligare förklaring till dessa dilemman presenteras längre ner i uppsatsens teoridel.

- Horisontella Dilemmat
- Vertikala Dilemmat
- Systematiska Dilemmat

Det horisontella dilemmat kommer uppsatsen att undersöka främst genom att belysa enskilda individer tillhörande den politiska eliten och ifall där finns eventuella spoilers¹ till demokratiseringen i Nigeria.

Det vertikala dilemmat i uppsatsen kommer att undersökas genom att presentera material främst rörandes hur lagstiftning i Nigeria förväntas begränsa eller främja etnicitet i Nigeria.

Det systematiska dilemmat kommer undersökas genom att främst fokusera på vilka befintliga institutioner som finns till att skydda demokratin i Nigeria och ifall där funnits utländska aktörer, som till exempel oljebolag, som påverkat demokratiseringen. Jarstads systematiska dilemma för demokratisering syftar till internationella aktörer som exempelvis fredsbevarande insatser i landet för att se till och driva demokratiseringen framåt jämte att denna process sköts inhemskt. Vi väljer att bredda detta och ser även till internationella aktörer som befunnit sig i landet, vilket påverkat demokratiseringen.

1.4.3 Material

Utifrån att denna uppsats är en kvalitativ textanalys har både primärkällor och sekundärkällor använts för att få fram empiriskt material. Dessa källor har endast varit skrivna på engelska, vilket medfört att vi tvingats översätta centrala begrepp i uppsatsen.

Den nigerianska konstitutionen är den enda primärkälla som bidrar med empiri till denna uppsats.

De sekundärkällor som används är tagna ur böcker, vetenskapliga tidskrifter och artiklar, vanliga tidningar, uppslagsverk och Freedom House.

Ett land som anses korrupt likt Nigeria blir det därmed svårt att få fram samstämmiga uppgifter. Beroende på val av källor kan det vara som så att siffror och resultat blir annorlunda. Därigenom är vi väl medvetna om att källorna krävs undersökas och jämföras flera gånger. Det vanligaste exemplet som vi stött på detta problem är när vi försökt fastställa det korrekta antal etniska grupper och invånare som finns i hela staten Nigeria (Esaïasson 2012: 278f).

¹ Aktörer som motsätter sig utgången av demokratiseringen och agerar mot denna på olika sätt (Höglund 2009: 84).

2 Teori

Upplägget i denna uppsats är som sådan att en omfattande teori som beskriver demokrati, kommer att användas som teoretiskt ramverk. Sedan appliceras två teorier som omfattande beskriver etnicitet på det teoretiska ramverket. Dessa teorier beskrivs mer utförligt i detta kapitel.

2.1 Instrumentalism

Instrumentalismen ser etnicitet som ett politiskt verktyg för att uppnå politiska mål. Den etniska identiteten kan liknas med social klass då båda är sociala konstruktioner som ändras över tid och används för att påverka politiska mål (Joireman 2004: 36). Etnicitet används av instrumentalister för att förklara olika gruppers påverkan på politik och ekonomi i en stat. Etniciteten används för att mobilisera folkgrupper för att påverka och förändra politik och ekonomi (Kebede 2001: 268, Hempel 2006: 2). Enligt instrumentalister är etnicitet viktigt på grund av att det är ett politiskt instrument som går att använda sig av. Etnicitet kan då tolkas som ett politiskt verktyg för att få makt och Joireman menar att man ska fråga sig själv över vad en enskild individ tjänar på, eller vill uppnå, med att förknippas med en viss etnisk grupp. Detta eftersom individen bör ha ett mål med att förknippas med en etnisk grupp, till exempel röster eller donationer, då ledare tenderar att använda etniska grupper för att uppnå sina egna mål (Joireman 2004: 37f). Eftersom instrumentalismen ser etnicitet som ett socialt konstruerat verktyg så kommer etnicitet inte finnas när den inte längre behövs (Kebede 2006: 271). I förlängningen innebär detta att etnicitet inte är något biologiskt, utan något politiskt viktigt eftersom den då blir ett verktyg för att en specifik etnisk grupp ska få fördelar (Joireman 2004: 41). I och med detta finns dock en viss risk för att en etnisk grupp "hålls gisslan" för att framföra en persons åsikter, istället för de olika individerna i gruppens åsikter (Hempel 2006: 3).

Styrande eliter och ledare kan skapa och förändra etniska grupper, för att passa sina mål. Olika etniska grupper kan användas för att framföra sina åsikter och för att få makt inom en stat. Att mobilisera etniska grupper är blir då ett enkelt sätt att skaffa sig en större krets av människor som kan hjälpa en att komma fram till sitt politiska mål (Joireman 2004: 42, Kifordu 2001: 5). Som ett politiskt instrument är det därför effektivt att skapa en gruppkänsla genom att exkludera andra grupper än den egna tillhörande etniska gruppen. Detta sker genom att definiera vem som tillhör gruppen men även genom att definiera vem *inte* tillhör grupper. Det är inte heller alltid så att personer väljer att tillhöra en viss etnisk grupp, utan någon annan definierar de som tillhörande en viss etnisk grupp (Joireman 2004: 44). Ses

exkluderandet ur en instrumentalistisk synvinkel så sker uppdelningen mellan grupper inte genom biologiska skillnader utan genom sociala (Kebede 2001: 269).

2.2 Demokratiseringsdilemman

Denna teori nämner fyra definitioner av dilemman som uppstår i konfliktdrabbade länder. Det horisontella, vertikala, systematiska och temporala dilemmat. Dessa är dilemman som kan väntas uppstå när ett land är i övergång från krig eller militärt styre till att landet försöker demokratiseras (Jarstad 2008: 21).

- I) Det horisontella dilemmat uppstår direkt efter en form av fredsprocess. Det är ett dilemma som beskriver i vilken omfattning och vilka grupper som ska ta del av demokratiseringen. Den beskriver helt enkelt den horisontella relationen mellan de krigförande eliterna och skapandet av demokratiska partier. Eliter borde rent generellt vara mer effektiva att kompromissa, medan demokratiska partier torde vara mer fokuserade att få till en lång fred och ett stabilt demokratiskt system. Detta dilemma tar även upp hur demokratin antingen kan centreras till att låta ett fåtal personer ta beslut, eller inkludera fler personer och representera större grupper människor. Ett dilemma som också uppstår under en demokratiseringsprocess är om potentiella spoilers ska ha tillåtelse att få delta eller om det gynnar demokratin i ett land genom att exkludera dessa (Jarstad 2008: 21ff).
- II) Det vertikala dilemmat jämför hur svårt valet är mellan att skapa en demokratiseringsprocess med fokus på antingen legitimitet eller effektivitet. Även här görs en distinktion mellan om det är eliter som ska bedriva demokratin eller om även resten av folket ska få inkluderas. Detta dilemma uppstår generellt när ett lands nya konstitution skall skrivas. Legitimiteten anses vara som starkast när högsta möjliga antal människor får delta, men detta är däremot inte särskilt önskvärt och effektivt i alla lägen när en ny demokratisk stat skapas (Jarstad 2008: 23).
- III) Det tredje dilemmat, det systematiska dilemmat, som syftar på vilka aktörer det är som sedan ska leda demokratiseringsprocessen och hur den skall fördelas. Här uppstår dilemmat i om internationella aktörer ska komma in och lägga sig i, eller om det är lokala aktörer som tillåts sköta demokratiseringen på egen hand. Dilemmat i detta blir att internationella aktörer rent generellt anses vara bättre på att sköta fientligheter, men att de då försvarar för den nya staten att klara sig på egen hand. Det försvarar för staten att agera självständigt och ge det egna folket en tilltro till det nya politiska system som staten försöker att implementera. Fördelningen bör ske genom att alla tillåts delta i uppbyggandet av demokratiseringen. Detta ger starkare institutioner och därmed en större förståelse i hur demokratin ska

hanteras, för att till exempel förhindra utbredning av korruption (Jarstad 2008: 24f).

- IV) Det sista dilemman, det temporala dilemman, är det dilemman som beskriver hur valprocessen skulle kunna skötas och vad för svårigheter som finns i samband med det första politiska valet. Eftersom att det ofta är våldsamheter och oroligheter inom en stat som håller sitt första demokratiska val, skapar detta diverse olika dilemman. Tidpunkten när valet genomförs och anses institutionerna vara tillräckliga för att hantera valet, är några dilemman som ska tas i åtanke gällande det temporala dilemman (Jarstad 2008: 25).

2.3 Primordialism

Primordialister anser att etnicitet är knutet till blodsband och att etnicitet är något som varje person ärver. Primordialister anser även att etnicitet kan knytas till en typ av historia, vilket även oftast också innebär att geografin spelar stor roll i den primordialistiska definitionen av etnicitet. Den etniska identiteten är något som redan vid födseln är fixerad och oföränderlig. De nationalistiska känslor som härstammar ur etniciteten, skapas utifrån känslan av en historisk, biologisk och geografisk tillhörighet. Nationalismen ger upphov till att ena olika etniciteter och är en del i att försöka ge det egna folket den rättvisa och självständighet som motiveras genom just historia, biologi och geografi (Joireman 2008: 19ff).

3 Nigeria

Nigeria är en stat i Västafrika med 173.6 miljoner invånare (Holmén). 1960 blev Nigeria självständigt från Storbritannien och efter att landet blev självständigt har det varit både civilt och militärt styre i landet under olika perioder. Nigeria är en federal stat med 36 delstater och ett huvudstadsområde som är särskilt från delstaterna (Nilson & Holmertz 2014-05-19).

Nigeria är en stat med väldigt heterogen befolkning, beroende på vilken källa man använder finns det mellan 200 och 500 olika etniska grupper inom staten. Hausa-Fulani är den största folkgruppen med 29% av befolkningen inräknat, Yoruba näst störst på 21% och Igbo tredje största etniska gruppen med 18% av befolkningen räknandes dit (Kifordu 2011: 429). Dessa olika etniska grupper av människor har olika kultur med mera och bor i olika delar av Nigeria, Hausa-Fulani är störst i de norra delarna, Yoruba är störst i de sydvästra delarna och Igbo är störst i de sydöstra delarna.

Enligt den Nigerianska konstitutionen är Nigeria en sekulär stat men det går att se en uppdelning mellan religiösa grupper, i norr är det framför allt islam som är dominerande medan det i söder framför allt är kristendom som dominerar. Detta har bland annat lett till att 12 av de nordliga delstaterna har infört sharia-lagar och sharia-domstolar (Dahlgren 2014-05-19). Det beräknas att befolkningen är uppdelad i ungefär 50% muslimer, 40% kristna och 10% praktiserande traditionella religion (Kifordu 2011: 430).

Oljan har spelat stor roll för Nigeria, både ekonomiskt och politiskt. Ekonomiskt har det gett både ett uppsving när oljepriset var högt och landet tjänade mycket pengar och ett ras i välfärd när oljepriset sedermera sjönk. Politiskt har det varit ett problem periodvis då vissa grupper vill ha ut mer av pengarna som intjänas genom oljan än vad de får, vilket har lett till protester och självständighets- och utbrytningstankar i de områden där det finns mycket olja (Holmberg & Holmertz 2014-05-19).

Nigeria har haft perioder med både civilt och militärt styre sedan självständigheten. Direkt efter självständigheten så lämnades makten över till ett civilt styre vilket hade makten mellan 1960 och 1966. 1966 gjordes det en militärkupp som höll i makten fram till 1979. Under denna tid var det diverse oroligheter i landet, där framför allt Biafrakriget är det som utmärker perioden. 1967 bröt Biafrakriget ut genom ett självständighetsförsök från Igbos sida, de ville vara ha ett eget land i den sydöstra delen av Nigeria. Kriget höll på fram till 1970 och blev internationellt uppmärksammat. Från 1979 var det återigen civilt styre i landet, fram till att militären tog makten 1983 igen. Detta militärstyre höll fram till 1999 då militären lämnade över makten och förberedde ett civilt styre igen, i och med detta skrev det även en ny konstitution (Kifordu 2011: 429). De perioder innan 1999 som det varit civilt styre under har inte direkt varit demokratiska, utan varit

kantade av korruption med mera, det är först efter 1999 som det går att se en förändring mot demokratiska tankar i landet, även om de fortfarande har lång väg kvar.

3.1 Horisontella Dilemmat

Folkräkning och räkningen av etniska grupper har länge kantats av fuskanklagelser i Nigeria. Eftersom federala medel delas ut till stater beroende på den mängd människor den påstås innehålla, blir det därmed svårt att få en korrekt och rättvisande siffra. I till exempel den folkräkningen som genomfördes år 2006 avstod de federala myndigheterna helt från att fråga om religion och etnisk tillhörighet, då denna kunskap ansågs vara irrelevant, trots att folkräkningen från grunden var till för att mäta den etniska spridningen i Nigeria (Landguiden 2014-05-14).

Etnicitet anses vara viktig faktor när det gäller att analysera konflikter, men den anses aldrig vara den direkta orsaken till att konflikter uppstår. Oftast är det politiska eliter som sett till att manipulera resten av folket, som ett politiskt verktyg till att mobilisera en form av motståndskamp. Klyftor som uppstått ur etnisk diversitet brukar i sig själv inte vara en orsak till krig och konflikt. Däremot är det uppemot femtio procents högre chans att konflikter uppstår i samhällen med etniska klyftor, jämfört med homogena samhällen (Salih 2009: 144).

Därmed inför valet 1999 gjordes diverse regleringar för att förhindra att till exempel partier som startats baserat på att främja en särskild etnicitet fick delta i valet. Denna form av reglering hade visats sig ha positiv effekt under det senaste officiella valet 1979 gällande främjandet av att ena hela Nigeria som nation. Däremot betydde denna reglering att det endast var tre partier som uppfyllde alla krav. Dessa tre partier hade även i gemensamt att vara startade och företrädare av män med bakgrund i den Nigerianska armén. Däremot förde alla tre partier en agenda med syftet att få bort den politik som tidigare förts för att gynna särskilda etniska grupper. Denna typ av reform har ansetts i Nigeria att vara lyckad och fått majoriteten av det nigerianska folket rösta som nigerianer och inte rösta utifrån de olika etniska bakgrunder som finns i Nigeria (Boogards 2010: 742).

Den första presidenten efter valet 1999 blev Olusegun Obasanjo. Obasanjo härstammar från den etniska gruppen Yoruba och tillhörde under sin tid som president partiet PDP, People's Democratic Party². PDP anses vara det parti som samlade de starkaste politikerna i Nigeria under övergången till demokrati. Syftet med partiet var att främst kunna få till en rotation på presidentskapet bland de tre stora folkgrupperna Igbo, Yoruba och Hausa-Fulani. Meningen med detta var att försöka överbygga de problem Nigeria haft tidigare med att försöka ena hela landet. Till en början fungerade det väl för PDP och partiet lyckades med att få till en bra balans mellan de olika etniska grupperna inom partiet. Dock, i takt med att partiet

² Hädanefter benämns endast som PDP

PDP och dess makt växte, fick de även allt svårare att samarbeta inom partiet. När PDP gick till parlamentsvalet 2007, var det med ett parti där alla topposter besatts av politiker som alla hade en bakgrund i antingen den Nigerianska militären eller polisen (Elischer 2008: 193f).

Valen 1999 var däremot det första politiska valet i Nigeria där folket inte längre röstade utifrån den etniska tillhörigheten. Obasanjo vann främst på grund av att icke-Yorubas röstade på honom och var starten på att en utveckling av Nigerias politik. Etniska grupper röstade i syftet att gynna hela Nigeria och inte bara för att gynna sig själva (Omo-Bare 2014-05-18). När valen väl genomfördes 1999 finns där efteråt indikatorer på att valen föregåtts av valfusk. Såväl de efterföljande valen 2003 och 2007 anses vara kantade stort fuskande från det vinnande partiet PDPs sida. På grund av detta har det varit svårt att få en klar bild av vad det nigerianska folket verkligen tycker om politiken i sitt land, enligt Sebastian Elischer (Elischer 2008: 196). PDP ses som ett starkt och multiregionalt parti. Det har lyckats med intentionen att föra en politik bortom fokus på etnicitet och istället fokusera på nationen Nigeria. Denna politik fungerar bra i delstaten och huvudstaden Abuja i Nigeria. Dock finns där tydliga tendenser på att etniska grupper fortfarande inte är eniga på landsbygden och i de mindre delstaterna i Nigeria, där våld alltså härjar (Boogards 2010: 742).

I takt med att åren gått har det blivit allt tydligare att PDP varit ett parti som främst stötts av människor från den norra regionerna och södra regionerna i Nigeria. Därför är det paradoxalt att de två starkaste etniska grupperna i partiet, Yoruba och Hausa-Fulani, ofta drabbar samman i våldsamheter runt om i landet. Där används religion som den bidragande faktorn till att dessa två grupper inte kan hålla sams utanför huvudstaden (Chukwuemeka 2011: 15).

Genom att implementera en lagstiftning som förbjuder etniska partier i Nigeria, har det fått konsekvenserna att den nationella politiken försöker att radera ut etnicitet som politiskt medel. Där har funnits tendenser med nigerianska politiker som genom lagstiftningen haft som syfte att integrera olika etniska grupper i Nigeria och få till ett gränslöst samarbete. Dock har detta endast fungerat på liten skala inom de stora partierna som till exempel PDP. Resten av det nigerianska folket genom till exempel Boko Haram och MASSOB, för sin egen politiska/etniska kamp (Boogards 2010: 741).

Aderoju Oyefusi gjorde en studie som innefattade 1500 människor ur en region i Nigeria som inte bar huvudstaden Abuja, med ambitionen att försöka förklara varför konflikter bryter ut i Nigeria. Det han kom fram till var att det främst fanns tre olika anledningar som gjorde att människor var konfliktbenägna i Nigeria. Dessa personer saknade utbildning, var unga män och saknade oftast familjer (Collier 2008: 30). Däri ligger det en förklaring till varför även missnöjesorganisationer som MASSOB (Movement for the Actualisation of the Sovereign State of Biafra³) och Boko Haram skapades 1999. Dessa organisationer är främst knutna till särskilda regioner i Nigeria, där Boko Haram verkar i norra Nigeria, medan MASSOB består av etniciteten Igbos som bor i Biafraregionen. Bägge dessa organisationer ses av regeringen och eliten i Nigeria som att vara så kallade spoilers, som underminerar

³ Härmed benämns i resten av uppsatsen som MASSOB

den vanliga politiken och demokratin i Nigeria. Boko Haram är den organisation som lyckats få mest inflytande nationellt och internationellt genom extremt islamistiska agenda. Boko Haram består främst av islamister men det har blivit allt vanligare att anhängarna bara är rent kriminella utan den islamistiska bakgrunden. Boko Haram sägs ha skapats i en protest mot regeringen i Nigeria och dess politik rörande oljeinkomsterna (Holmgren 2014-05-09). MASSOB är däremot en organisation skapad 1999 med syftet att återigen förklara Biafra självständigt från Nigeria, med den uttalande agendan att göra detta genom fredlig väg. MASSOB har sen det skapats, stött ihop med den nigerianska regeringen flertalet gånger med utgången att bägge parter skyllandes på varandra (Okonta 2012: 11).

Även inom PDP finns där tendenser på att politiker inom partiet och institutioner som militären inte alltid har samma intentioner och agenda. Nigerias nuvarande president från valet, Goodluck Jonathan, vågar inte agera i en nationell kris, som den med Boko Haram och kidnappningen av de över 200 flickorna, eftersom han inte kan vara säker på att militären kommer att lyda. Risken är helt enkelt för stor att får militären för mycket makt och svängrum, att den kan försöka att störta den sittande regeringen genom en statskupp (Holmgren 2014-05-09). Nigerias centralbank var länge ansedd som en av de störst korrupta institutionerna i Nigerias politik. Detta exempel används för att belysa att alla politiker inte är korrupta i länder med lika dåligt anseende som Nigeria. Charles Soludo, till exempel när han var guvernör för Nigerias centralbank, bidrog han till att reformera hela den nigerianska banksektorn. Han lyckades med detta trots att han möttes av politiskt och ekonomiskt motstånd, men eftersom han vågade stå på sig och behålla sin personliga värderingar, gick reformen igenom (Collier 2008: 180).

3.2 Vertikala Dilemmat

Sedan den senaste demokratiseringsvågen startade i Nigeria 1999 anses motsättningar mellan olika etniska grupper ha stärkts. Den konstitution som skrevs i samband med att militären lämnade över makten till "den fjärde republiken" 1999 var en uppdaterad version av den som skrivits och antagits 1979 när det var civilt styre (Landguiden 2014-05-14). Konstitutionen grundlagsskyddar etniska grupper samtidigt som den försöker stävja enskilda etniska gruppers makt. På grund av detta finns chansen för att konstitutionen och regeringens makt legitimeras då den inkluderar hela befolkningen och exkluderar enskilda gruppers intresse.

I konstitutionen står det bland annat att Nigeria ska agera som en nationell enhet, för att försäkra att det inte ska vara någon person eller (etnisk) grupp som dominerar politiken (§14:3). Detta leder vidare till att staten ska främja nationell integration och att diskriminering på grund av bland annat religion och etnicitet är förbjudet (§15:2). Nationell integration innebär att staten ska främja fri rörlighet för befolkningen inom staten (§41:1a), säkerhetsställa fulla rättigheter för individer oberoende på var man är och kommer ifrån, främja äktenskap mellan etniska grupper, regioner och religion (§15:3) och bidra med nationslojalitet istället för regionslojalitet (§15:4). Vidare nämns det i konstitutionen att det ekonomiska

systemet inte skall gynna enskilda eller grupper (§16:2c) och att Nigeria ska vara en sekulär stat (§10).

Enligt konstitutionen skall nationalförsamlingen bestå av senat och representanthus (§47), där senaten ska bestå av 3 senatorer från varje delstat och en från huvudstadsområdet (§48) och representanthuset ska bestå av 360 medlemmar, vilka ska representera en så stor av befolkningen som möjligt (§49). I nationalförsamlingen ska debatter föras på engelska, alternativt på Hausa, Yoruba eller Igbo om det är möjligt att anordna (§55). I de delstatsparlamenten är engelska det gällande om inte beslut tagits om att använda ett annat språk (§97).

Nigerias maktcentra är i Abuja, vilket är ett eget område är avskilt från de andra delstaterna. Här finns högsta domstolen, parlamentet och andra viktiga institutioner inom det politiska arbetet. Varje delstat har även sitt maktcentra där det finns motsvarande funktioner på delstatsnivå som det finns på nationell nivå. Delstaterna ska vara uppdelade i proportion till folkmängden (§113) och får inte överlappa varandra.

Partier i Nigeria måste vara registrerade hos Nigerias "Independent National Electoral Commission" (§222:a). För att få registrera ett parti i Nigeria krävs det att partiet bygger sin politik på nationellt intresse, partier som bygger på enskilda intressen, etniska intressen eller andra intressen får inte representeras. Detta innebär att partier som inte tillåter alla medborgare medlemskap på grund av exempel etniska eller religiösa skäl inte tillåts. Inte heller partier med namn, logos, symboler eller andra kännetecken som går att koppla samman med etnicitet eller religion tillåts (§222). Det krävs även att en politiker är medlem och sponsrad av ett parti för att ställa upp i val (65:2b).

På grund av den etniska och religiösa splittring som finns i Nigeria finns det utöver det vanliga domstolsväsendet även vissa stater som praktiserar sharia-lagstiftning. Konstitutionen säger "There shall be for any State that requires it a Sharia Court of Appeal for that State" (§275:1), vilket vissa delstater har anammat men det finns även en Sharia-domstol i Arubja (§297:1). Sharia-lagstiftningen gäller endast muslimer och muslimska problem när det gäller bland annat äktenskap och testamente (§260:2). Detta har dock fått viss kritik då vissa hävdar att dessa domstolar även används i fall där alla inblandade inte är muslimer (Christoffersen).

Alla personer födda av föräldrar eller tidigare generationer som är eller har varit medborgare i Nigeria innan och efter självständigheten räknas som Nigerianer (§25).

3.3 Systematiska Dilemmat

Nigeria är ett land som missgynnades av att vara autokratiskt. Demokrati har länge setts som den rätta lösningen för att få landet att gå i rätt riktning. Eftersom Nigeria är ett etniskt splittrat land, kräver detta att det finns någon form av demokrati i landet. Paul Collier skriver i sin bok *The Bottom Billion* att Nigerias ekonomiska tillväxt gynnas kraftigt av att implementera demokrati, framför att behålla det militära styret på grund av de olika etniska grupper som finns i Nigeria. En diktator

får oftast endast stöd från den etniska grupp som han själv kommer från och därför blir tilltron till staten väldigt liten i en etniskt diversifierad stat. Folket har helt enkelt inget hopp till att en förändring till det bättre någonsin kommer kunna ske. Anledningarna till att det ser ut så här menar Collier skulle kunna bero på att etniska grupper är mer villiga till att stödja sitt lands styre om den sittande makten är demokratiskt vald än att det är en diktatur. Däremot anser Collier inte att det är tillräckligt med att implementera demokratiska val i stora länder som Nigeria, som både innehåller en stor mängd olja och flera etniska grupper. Demokratin kräver också att den är relativt fri från korrupktion och därav kan skötas smidigt av politiker. Enligt Collier har demokratin hämmats av att det funnits enorma mängder pengar i Nigeria, men där det inte funnits tillräcklig kunskap för att förvalta dessa på rätt vis (Collier 2008: 49f).

Nigerianska staten har skött sin demokratiseringsprocess på egen hand sedan den relativt lugna självständighetsövergången från det brittiska kolonialstyret. De civila styrena har avlösts av militärauktoritära, för att 1999 övergå till demokratiskt styre vid överlämnandet av makten till Obasanjo. Valet 1999 kritiserades av bl.a. Jimmy Carters valobservatörsdelegation men utgången godkändes (White 2001: 1).

Etnisk politik består i Nigera genom samverkan av politiska institutioner, institutionsbyggare och samhället (Kifordu, 2011: 1). Kifordu menar att även om etniska konflikter bryter ut av olika orsaker, så är en viktig aspekt den ojämlika makt- och rollbalansen bland de högsta verkställande makthavarna. Det kan ses som en paradox att ekonomiska och politiska intressen hos eliten avleder från de verkliga orsakerna till etniska konflikter i Nigeria (Kifordu 2011: 1).

Kopplingen mellan den exekutiva ledarens och dess kabinetmedlemmars etnicitet är tydlig även om man tar hänsyn till sådant som regimskiften och förändringar i tillgångar (Kifordu 2011: 437). Historiskt sedan självständigheten har Hausa-Fulani dominerat procentuellt sett i politiken, medan Ibo och Yoruba har växlat att ligga på andra plats. Sedan demokrati infördes 1999 har Hausa-Fulanis deltagande sjunkit medan Yorubas har ökat för att nästan komma upp till samma nivå (Kifordu, 2011: 438). Presidenten Obasanjo som satt två presidentperioder är av Yorubahärkomst.

Flera artikelförfattare uttrycker sin syn på hur den politiska eliten använder etnicitet som en väg att nå framgång. Att detta är ett effektivt sätt kan ha att göra med att lokala stamledare (chiefs) har haft hög status i det nigerianska samhället och de har setts på med nästan gudalik status. Chukwuemeka skriver att etnisk tillhörighet hos ledarna är viktig och att de hos den egna etniska gruppen kan ses som en fredsstiftare och enare av Nigeria. Politiska partier har sedan självständigheten formats efter etniska linjer och även idag kan denna tendens ses fastän det enligt konstitutionen är förbjudet. Ofta använder ledare etnicitet som orsak politiska misslyckanden, medan det i mindre utsträckning används som förklaring till framgång (Chukwueka 2011: 15).

Kifordu skriver att det finns aspekter som födelseätt och släktskap, som vissa försöker främja genom statsmakten. Dessa i sin tur utlöser etniskt motiverade våldsamheter av grupper som känner sig underrepresenterade. Ofta är bakomliggande orsaker som ekonomiska intressen och ojämlik fördelning av produktiva tillgångar, i kombination med ledares ovilja att rätta till federala

strukturer och maktskevheter, anledningar till att människor i Nigeria agerar våldsamt (Kifordu 2001: 442).

Försök att göra Nigeria till en enad stat efter den brittiska kolonialtiden skedde genom skapandet av Federal Character, FCP⁴, och så kallad nationell integration som syftar till att få olika grupper i samhället inkluderade. Enligt Bello och andra forskare så har FCP gjort mer skada än nytta för att ena etniciteter och motverka diskriminering. FCP påbörjades 1976 och togs i kraft vid övergången från militärdiktatur till civilt styre 1979. Det har sedan gjorts ändringar till 1999 års konstitution (Bello, 2012:5f). Kifordu menar att det har gjorts försök att bli kvitt det koloniala arvet genom strukturella förändringar (s. Kifordu 2001: 430). FCP bygger på principen att vid tilldelningar av poster till federala publika tjänster ska alla stater, etniska eller religiösa grupper och övriga grupper vara presenterade. Detta kan som vid andra användningar av kvotsystem bidra till andra typer av diskriminering, som att en mer utbildad person av en viss etnicitet/stat inte får posten på grund av att kvoten för denna redan är fylld. FCP skapar också problem när det gäller distributiv rättvisa mellan de federala staterna, där aritmetisk jämlikhet har använts i fall där jämlikhet mellan alla stater antas. Problemet är att staterna inte har lika stor befolkning och inte lika antal lämpliga kandidater för olika poster. ”there is no greater inequality than the equal treatment of unequals” (s. 11) uttrycker sig Bello, som menar att proportionell jämlikhet skulle vara lämpligare (kan jämföras med EU där antalet poster i europaparlamentet varierar kraftigt beroende på medlemsländernas befolkning). FCP är sedd som en akilleshäl i nigeriansk politik enligt Bello (Bello 2012: 11).

Oljedemokrati är ett uttryck myntat av Paul Collier där han menar att där går att finna samband mellan länder som har mycket olja och implementering av demokrati i dessa. Dessa länder demokratiseras, då det ses som en bieffekt av att västerländska demokratier visar extra stort intresse i länder som Nigeria (Collier 2008: 42). Nigerdelta-krisen ses i ljuset av det federala systemet. Vinsterna som görs kommer inte de södra delstaterna till gagn utan tillfaller den centrala makten, vilket har lett till att den Hausa-dominerande norra delen har tjänat oproportionellt på oljan (Scott, 2001:333). Nigerias olja har sedan kolonialtiden varit ägd internationellt, där Shell var det dominerande företaget. Nigeria försökte sedan självständigheten öka sin kontroll över oljan och äger idag genom det statliga NNPC, Nigeria National Petroleum Company⁵, 55% av produktionen och har gemensamt företag med Shell, som kontrollerar 30% (Scott 2001:333). I Nigerdelta-krisen gjorde etniska grupper våldsamma uppror mot oljeföretagen. Den nigerianska militären agerade tillsammans med företagen för att skydda sina ekonomiska intressen. Vissa har kallat det för ett lågintensivt inbördeskrig (Scott, 2001:335f). NNPC styrs av en nationell elit av gamla regeringsmän och militärer med starka klientelistiska⁶ kopplingar i samhället. Under Obasanjos styre har det gjorts försök att minska detta, men utan större resultat (White 2001: 334).

⁴ Hädanefter benämns endast som FCP

⁵ Härefter benämns endast som NNPC

⁶ Klientilism, en relation mellan en myndighet och de grupper och intressen, där gruppen senare får möjlighet att utöva inflytande över myndigheten (NE 2014-05-21).

4 Analys

4.1 Horisontella Dilemmat

En instrumentalistisk analys på det horisontella dilemmat innefattar främst hur eliter på olika sätt försöker att få makt eller i vissa fall behålla den. I övergången från att ha ett militärt styre, till att försöka genomföra en demokratisering, går där att finna tydliga tendenser på att demokratiseringen inte inneburit en alltför stor förändring på hur politiken ser ut i Nigeria. De ledare som hade makten innan demokratiseringen, är även de ledare som idag har makten. Demokratiseringen gjorde sitt yttersta att försöka luckra upp tidigare strukturer och förhållanden sinsemellan diverse etniska grupper, vilket i slutändan verkar ha gjort att den nigerianska eliten fått än mer makt. Genom demokratisk väg och diverse lagstiftningar, har nigerianska politiker därmed sett till att automatiskt kunna exkludera de som vill delta i politiken utifrån grunden att etnicitet inte passar in i politik (Joireman 2004: 36).

Det ledande partiet i Nigeria, PDP, är den politiska aktör som visar hur komplex politik är i Nigeria. Partiet var en av de stora aktörerna i att få till ett regelverk och en lagstiftning som främjar ett öppnare samhälle bland olika etniska grupper i Nigeria. Därför blev också partiet en av få politiska förebilder genom att vara ett parti som försöker få in politiker med blandade etniska bakgrunder. Däremot har partiets betydande poster främst gått till män med en omfattande bakgrund i den nigerianska militären. Detta innebär att även om det byttes ledare i och med övergången till demokrati, är det ändå samma typ av ledare som innan som styr Nigeria.

Problemen inom PDP exemplifieras även av att det är ett så pass stort parti att när åren går har det allt svårare att behålla sin politiska agenda. Från 1999 fram till idag finns där tendenser som indikerar på att politikerna inom partiet försökt påverkade den politiska agendan för egen personlig vinning. Maktkamper sker inte bara mellan partier i Nigeria, utan de sker vanligen även inom partierna. Detta är troligen inte en konsekvens av etnicitet utan där bör finnas en annan förklaring till detta.

En primordialistisk analys på det horisontella dilemmat, fokuserar istället på den effekt som eventuella spoilers kan ha på demokratiseringen i Nigeria. De presenterade spoilers, MASSOB och Boko Haram, driver sina agendor genom att betona etnicitet. Argumenten för deras mobilisering brukar ofta grundas sig i en historisk, geografisk eller i Boko Harams fall, även i en religiös kontext. Det tydligaste med detta är att människorna som deltar i dessa processer, ofta saknar utbildning och tillhör oftast de lägre skikten av samhället i Nigeria (Joireman 2004: 19f).

Primordialismen har det mycket svårare att förklara och analysera det horisontella dilemmat, jämfört med instrumentalismen. Däremot ger det ett annorlunda perspektiv och tar upp en aspekt som instrumentalismen ofta saknar. Instrumentalismen fokuserar nästintill uteslutande på eliters agerande, vilket blir att den missar lite i att belysa till exempel hur idéer får fäste på gräsrotsnivå. Instrumentalismen förutsätter rätt pessimistiskt att eliter är alla egoistiska, vilket alla inte är. En politiker som Charles Soludo missbrukade inte sin makt, stod för sina personliga värderingar, vilket i slutändan gjorde att han fick till en politisk reform med positiv effekt på demokratin i Nigeria (Joireman 2004: 19f, Collier 2008: 180).

Utgången av samspelet mellan demokratisering och etniciteter blir därmed enormt beroende av enskilda individer och den mänskliga naturen.

4.2 Vertikala Dilemmat

Den splittring som finns i Nigeria framträder på många olika sätt, och många bottnar i etnisk eller religiös splittring, vilket skrivandet av konstitutionen har försökt att stävja. Samtidigt så främjas splittringen genom att Nigeria är en federation. Dessa 36+1 delstater, har eget självbestämmande, vilket riskerar att göra att lojaliteten mot staten Nigeria är mindre viktig än lojaliteten mot politikernas egna delstater. I och med att Nigeria i konstitutionen fastställer Hausa-Fulani, Yoruba och Igbo att få ställning som största folkgrupper då de erkänner dessa etniska grupper språk som officiella så finns även här risken för att det ökar istället för minskar den etniska splittringen eftersom inte heller det bör främja lojaliteten till staten framför lojaliteten till den egna etniska gruppen. Det görs även en skillnad på bosättare och urinvånare i Nigeria. Till exempel så dominerar Hausa-Fulani de norra delarna av landet, men eftersom det även finns etniska minoritetsgrupper i de områdena så orsakar detta problem i regionen, då vissa etniska grupper har företräde till vissa positioner. Detta sker trots att vissa av de etniska minoritetsgrupperna som kallas bosättare har bott i regionen i ett antal regioner (Landguiden & Adebwani 2009).

Skillnaden mellan urinvånare och bosättare går att se som ett sätt att utöva instrumentell makt, precis som det går att se erkännandet av ett antal specifika etniska grupper som ett sätt att utöva instrumentell makt. Detta eftersom det ger gruppen mer makt än gruppen inte hade haft om den inte hade varit en etniskt erkänd folkgrupp vilket gör den till ett politiskt verktyg (Joireman 2004: 41). Den etniska gruppstillhörigheten används för att mobilisera befolkningen till att konsolidera makten till den specifika gruppen. Detta leder därmed till större kontroll över resurser och vem som ska ha makten i regionen vilket både Hempel (Hempel 2006) och Joireman (Joireman 2004) skriver om, däremot så är frågan vem det gynnar, om det är hela gruppen, eller enskilda individer inom den. Det är inte säkert att gruppen gynnas, men det är absolut säkert att ett antal individer inom gruppen kommer att gynnas av att den etniska gruppen har makten i en region. Detta bör leda till slutsatsen att enskilda individer kommer göra allt de kan för att stärka

gruppens makt, vilket gör att de själva utökar sin makt (Joireman 2004: 37f & Kebede 2001: 268).

Ytterligare en försvårande aspekt är att Nigeria skall vara en sekulär stat enligt konstitutionens tionde paragraf, trots detta finns det sharia-domstolar i vissa delstater, som dömer i fall där muslimer är inblandade. Det är främst i de av Hausa-Fulani kontrollerade områdena i norr detta sker, med det finns även i huvudstadsområdet. Dessa domstolar dömer muslimer i muslimska ärenden, vilket leder till att staten inte är så sekulär som det försökt att påskinas i konstitutionen. Även om staten inte har någon erkänd statsreligion så erkänner den ett muslimskt domstolsväsende som giltigt i lagprövande frågor. Sharia-domstolarna skulle kunna tolkas som ett verktyg för Hausa-Fulani att bevaka sin makt i sin del av Nigeria. Det är ett sätt att särskilja sig från andra etniska grupper i regionen och landet, även om det är fler grupper i framför allt de nordliga regionerna som är muslimer än Hausa-Fulani så är de den största etniska muslimska gruppen. Att exkludera delar av befolkningen är ett starkt sätt att bygga upp sin egen etniska grupp, vilket gör att sharia-domstolarna mycket väl skulle kunna vara ett tecken på att en instrumental förklaring är rimligt för att förklara att det överhuvudtaget finns en sharia-lagstiftning (Joireman 2004: 44). Ytterligare ett tecken på detta skulle kunna vara att instrumentalister ser etnicitet som en social konstruktion, här används religion som det som binder samman gruppen (Kebede 2001: 269ff).

Exemplen ovan kan visa på ett demokratiseringsförsök från statlig sida, samtidigt som den även riskerar att orsaka splittring i landet. En viktig punkt som dock finns i konstitutionen är att politiker inte tillåts att verka som politiker om de inte är knutna till ett politiskt parti och eftersom politiska partier inte tillåts verka i landet om de endast företräder en etnisk grupp eller har en specifik etnisk grupp som målgrupp för sin politik. Detta visar på att man försöker att motverka enskilda etniska gruppers makt, genom att få partier att verka nationellt och inte regionalt. Detta kan tänkas erkänna den instrumentella påverkan som funnits tidigare där etniska gruppers ledare kunnat påverka politiken i för stor proportion till sin storlek.

Den uppdaterade konstitution som skrevs 1999 påminner mycket om många andra konstitutioner och grundlagar när det gäller bland annat diskriminering av etniska grupper. I den nigerianska konstitutionen står det bland annat "discrimination on the grounds of place of origin, sex, religion, status, ethnic or linguistic association or ties shall be prohibited" (§14:3) medan det i den svenska grundlagen i den tolfte paragrafen står "[l]ag eller annan föreskrift får inte innebära att någon missgynnas därför att han eller hon tillhör en minoritet med hänsyn till etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande eller med hänsyn till sexuell läggning" (SFS 2010: 1408). Eftersom etnicitet i mångt och mycket har sitt ursprung i exkludering av folkgrupper redan under kolonialtiden, och instrumentalister ser etnicitet som en form av protest mot denna exkludering så är det rimligt att stävja diskriminering och den exkludering det ger så mycket som möjligt ur en instrumentalistisk synvinkel. Lyckas ett land genom att förbjuda diskriminering och exkludering på grund av bland annat etniska skäl så är etnicitet heller inte längre nödvändigt och kommer att försvinna enligt den instrumentalistiska bilden (Kebede 2001: 271f).

4.3 Systematiska Dilemmat

Det systematiska dilemmat ger upphov till att öka klyftorna mellan den nigerianska eliten och resten av folket. Oljetillgångarna har bidragit en hel del till korrruption och missnöje bland etniska grupper och eliter. Institutioner som byggts upp utifrån oljeinkomster, är reglerade främst för att gynna eliter och utländska oljebolag. Inkomsterna bidrar till att politikerna försöker få mer pengar och institutioner som inte reglerar olja, försummas, vilket försvagar demokratin. Oljans närvaro i Nigeria ger incitament att hålla kvar vid gamla maktstrukturer, då den tillför pengar till den styrande eliten. Maktstrukturerna främjas av etniska gruppers närvaro på den politiska scenen, samtidigt bidrar detta till konflikter hos etniska minoritetsgrupper som känner att de inte får ta del utav tillgångarna. Dessa konflikter slås brutalt ner av militären, ofta med stöd av oljebolagen, för att bevara stabiliteten i oljedelstaterna och skydda produktionen

FCP, ur ett instrumentalistiskt perspektiv är ett medel för eliter till att använda etnicitet som ett medel för makt. Bello menar att istället för att integrera olika etniska och religiösa grupper, så har dessa istället förstärkts.

Det primordiala perspektivet kan appliceras på folkets känsla av tillhörighet till sin etniska grupp och lojalitet samt tilltro till dess framträdande personer. Från ledarnas håll blir etnicitet istället något instrumentalistiskt, för genom att spela på de etniska strängarna är det ett sätt att vinna ”billig popularitet” hos folket (Chukwuemeka, 2011:15). Att de anspelar på sin etnicitet vid nederlag är också något som talar för instrumentalismen. På samma sätt kan de primordiala aspekterna av maktinnehav som Kifordu skriver om ses som ett instrumentalistiskt medel. Om det finns känslor av etnisk tillhörighet hos folket är det lätt för ledare att manipulera folkets stöd. Det finns strukturer i samhället, som FCP, som stärker makt för vissa grupper och undergräver den för andra. Detta leder till att man kan tjäna på att spela på sin etnicitet, för att nå fördelar eller för att uttrycka sitt missnöje.

När det gäller att applicera teorierna på det systematiska dilemmat, märks det klart och tydligt att detta dilemma inte påverkas särskilt mycket av etnicitet. Eliterna och oljebolagen är mer intresserade av att tjäna pengar, framför att vara demokratiskt eller etniskt medvetna. Det finns tendenser på att etniska grupper vill komma åt dessa inkomster, men det är främst enskilda individer framför etniska grupper som agerar i det strukturella dilemmat.

5 Slutsats

I och med att syftet med denna uppsats är att empiriskt förklara hur etnicitet och etniska grupper kan vara i vägen för att få till en effektiv demokratisering i stater i övergång från konflikt eller militärt styre utifrån ett teoretiskt ramverk och vår frågeställning är ”Begränsar etniciteter i Nigeria demokratiseringen och i så fall hur?”, ges uppsatsen flera möjliga slutsatser.

Som Jimmy Carters grupp av valobservatörer noterade under och efter det första demokratiska valet 1999, var demokratiseringen i Nigeria svag redan från början. Etniciteter exkluderades ur demokratiseringsprocessen, vilket kan ha bidragit till att demokratin i Nigeria blivit svagare ju längre tiden gått. Genom konstitutionen framförs det att etnicitet inte ska förekomma i den nigerianska politiken. Trots detta, är det tydligt att politiker inte följer den lagstiftning som finns. Etnicitet används som ett maktmedel, för att stödja politiska eliter, för att, liksom den instrumentalistiska definitionen, gynna dem politiskt och ekonomiskt.

Utifrån det teoretiska ramverket på demokratiseringsdilemman och fallet Nigeria, kan vi se att exkludering av etniska grupper förekommer i alla tre dilemman. Det är de tre största etniciteterna i Nigeria som har den främsta påverkan på det politiska klimatet, vilket går att koppla till att etnicitet var en central punkt i övergången till att demokratisera Nigeria, med konstitutionen som ett tydligt exempel. Politiska eliter i Nigeria har försökt att få bort etnicitet ur politiken med motivering av att ena hela Nigeria, detta har dock ofta inneburit att eliter polariserat det egna folket och begränsat möjligheten för alla att delta i demokratiska processer. Eliterna har sett till att centrera makten till ett fåtal människor i Nigeria, utifrån sin motivering att etnicitet inte ska tillhöra den nigerianska politiken vilket har lett till att dess legitimitet minskat. Detta begränsar demokratiseringen i Nigeria, eftersom de eliter som fått makten efter 1999, alla har en bakgrund i den nigerianska militären. Det visar även på att gamla strukturer finns kvar inom den nigerianska statsapparaten, vilka egentligen bör ha försvunnit i och med demokratiseringsförsöket och den nya konstitutionen som ska hindra just detta.

Det politiska systemet i Nigeria är ett splittrat och ineffektivt system som saknar en röd tråd. Med detta menas till exempel hur sharia-lagar implementeras av endast ett fåtal delstater och därför inte går ihop med tanken om ett enat Nigeria. Tanken om målen till ett enat Nigeria är svår att förena med bilden av den lagstadgade splittring som finns i konstitutionen. Verktygen för att stävja etnisk inblandning i politiken finns men används inte vilket leder till den splittring som finns idag.

Detta leder oss till slutsatsen att etnicitet begränsar demokratiseringen i Nigeria genom att fortfarande vara ett maktmedel för politiker att använda när de vill mobilisera folket.

6 Referenser

Abewanwi, Wale, 2009. "Terror, territoriality and the struggle for indigeneity and citizenship in northern Nigeria", *Citizenship Studies*, vol 13, nr 4, s. 349-363.

Bello M.L., 2012. "Federal Character as a recipe for National Integration: the Nigerian Paradox", *International Journal of Politics and Good Governance*, vol. 3 nr. 3.3, s 1-17.

Bogaards, Matthijs. 2010. "Ethnic party bans and institutional engineering in Nigeria." *Democratization*, Vol. 17 nr. 4, s. 730-749.

Christoffersen, Jessica. "Nigeria: Mänskliga rättigheter." <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/nigeria/mänskliga-rättigheter>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-19.

Chukwuemeka Emma, Rose Anazodo, Francisca Ogo Ezeigwe, 2011. "Ethnicity-militarism in Nigeria democratization: A typology and an assessment", *OIDA International Journal of Sustainable Development* 02:10, s. 11-17.

Collier, Paul. 2008. *The Bottom Billion*, New York, NY: Oxford University Press.

Constitution of the Federal Republic of Nigeria, 1999. [Elektroniskt tillgänglig] http://www.nigerstate.gov.ng/epubl/Niger_constitution_1999.pdf, hämtad 2014-05-21.

Dahlgren, Curt "Nigeria: Religion." <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/nigeria/religion>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-19.

Elischer, Sebastian. 2008. "Do african parties contribute to democracy? Some findings from Kenya, Ghana and Nigeria." *Africa Spectrum*. vol. 43. nr. 2. 175-201.

Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Lena Wängnerud, 2012. *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedts Juridik AB

Freedom House *Nigeria* http://freedomhouse.org/country/nigeria#.U3zdW_1_srg [Hämtad] 2014-05-20

Hempel, Lynn, 2006. "Ethnic-based Instrumentalism, Ethnic Identification, and Participation in Ethnic Movements: A Comparative Analysis.", Conference Papers -- American Sociological Association, s.1-18

Holmberg, Åke & Gert Holmertz "Nigeria: Historia." <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/nigeria/historia>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-19.

Holmgren, Mia. 2014. "Engagemanget växer för kidnappade flickor". *Sydsvenskan*. Artikel: 2014-05-09.

Höglund, Kristine. 2008. "Violence in war-to-democracy transitions" i Anna K Jarstad. Timothy D Sisk. 2008. *From War to Democracy: Dilemmas of Peacebuilding*, 80-102, New York, NY: Cambridge University Press.

Jarstad, Anna K. 2008. "Dilemmas of war-to-democracy transitions: theories and concepts" i Anna K Jarstad. Timothy D Sisk. 2008. *From War to Democracy: Dilemmas of Peacebuilding*, 17-36, New York, NY: Cambridge University Press.

Joireman, Sandra F., 2003. *Nationalism and Political Identity*, New York, NY: Continuum.

Kebede, Messay, 2001. "Directing Ethnicity Toward Modernity", *Social Theory and Practice*, vol 27, nr 2, s. 265-284.

Kifordu, Henry Ani, 2011. "Ethnic Politics, Political Elite, and Regime Change in Nigeria", *Studies in Ethnicity and Nationalism*, vol 11, nr. 3, s. 427-450.

Landguiden: Länder i fickformat. Nigeria. Utrikespolitiska Institutet. [Elektroniskt tillgänglig] www.landguiden.se → sökord "Nigeria", hämtad 2014-05-14.

Nilson, Bengt & Gert Holmertz. "Nigeria: Statsskick och politik." <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/nigeria/statsskick-och-politik>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-19.

Okonta, Ike. 2012. "Biafran ghosts : The MASOB Ethnic Militia and Nigeria's Democratisation Process" *Nordiska Afrikainstitutet*. Uppsala

Omo-Bare, Iren. "The Democratic Transition in Nigeria". [Hämtad] http://apcentral.collegeboard.com/apc/members/courses/teachers_corner/155089.html 2014-05-18.

Salih, Mohamed M A. 2009. "A Critique of the political economy of the liberal peace: Elements of an African experience" i Edward Newman. Roland Paris. Oliver P Richmond. 2009. *New Perspectives on Liberal Peacebuilding*, 133-158, Hong Kong: United Nations University Press.

SFS 2010:1408. Lag om grundläggande fri- och rättigheter. [Elektroniskt tillgänglig]
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Kungorelse-1974152-om-beslu_sfs-1974-152/, hämtad 2014-05-21.

White Gregory, Scott Taylor, 2001. "Well-Oiled Regimes: Oil & Uncertain Transitions in Algeria & Nigeria", *Review of African Political Economy*, vol. 28 nr. 89, s. 323-344.